

Poštarina plaćena u gotovu

Pojedini broj 1 dinar

Mali Istranin

GOD. IX

RUJAN 1937

BROJ 1

Dobre cipele dobar uspjeh

29

2402-61800
Najlakše, najbrže i najpodatnije cipele za
gimnastiku i šport. Vel. 35-42 Din 35.-

59

5842-105
Za svečane prilike najbolja obuća za djecu
od finog laka sa kožnim dječjim i gamesom
petom

59

5802-64826
Dječje cipele od najfinijeg laka sa čvrstim
kožnim dječjom i lijepim ukrasom na vezu
vranje

69

6622-44722
Vrlo omiljena i najviše tražena dječja cipela
od finog telećeg boksa sa čvrstim kožnim
dječjom.

69

4975-46597
Napraktadnije djevojačke cipele od kože, na
špaugu preko rista.

89

4824-46
Vrlo lijepe cipele od najfinijeg boksa, s naj-
novijim ukrasom i izdržljivim kožnim dječjom
za naše mlade gimnazijalke.

Bata

MALI ISTRANIN

GOD. IX

ZAGREB, RUJAN ŠK. GOD. 1937/38

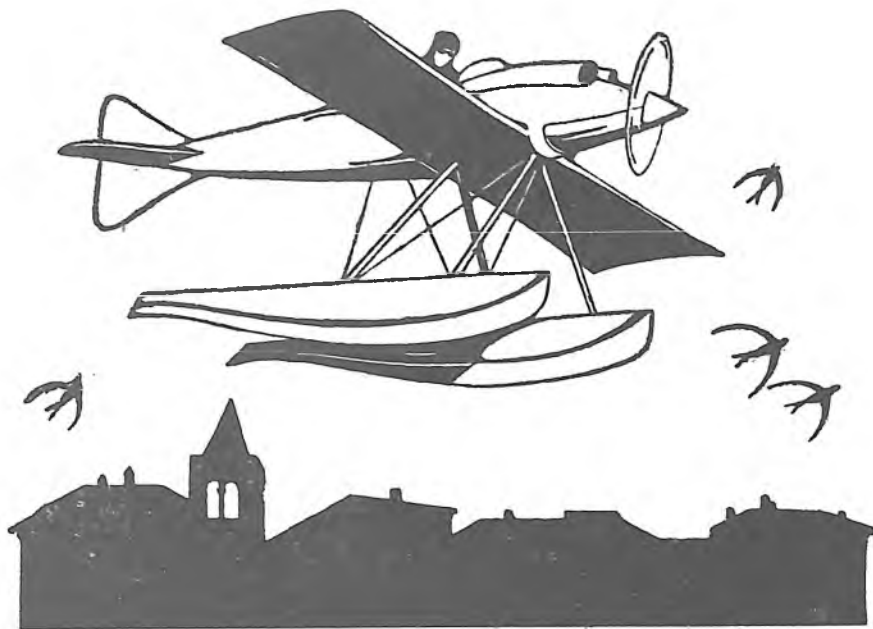
BR. 1

Prvi let

Divulje kod Trogira — Prekrasna uvala nedaleko Splita grada, koja je već unatrag nekoliko godina izgubila svoj mir i tišinu. Već od rana jutra odzvanja njome buka motora nebrojenih hidroplana, laganih i

Bruje motori, užurbano trče mornari, odjekuju kratke odsječene zapovijedi časnika... To su naši sokolovi, čuvari našeg neba i mora, junaci zraka, pobjednici smrti.

Lete oni tako, lete, krile vi-

okretnih, koji se svakog časa dižu sa glatke površine morske, krile neko vrijeme visoko pod lazurnim nebom, oblete okolicu, budnim okom motreći svaku sitnicu, na nebu, na kopnu i na moru, da se opet za čas spuste strelovitom brzinom, poput bijelih galebova na valove morske.

soko nebu pod oblake, režu zrak i bore se s vjetrovima, a ljudi odozdo pružaju vratove, među ruke nad oči, da ih zaštite od sunca i dive se, dive, čuvarima svojim.

I mali je Darko svakog dana već od rana jutra pružao vratove i tražio okom po nebu jednog od tih bijelih galebova. O, dobro

ga je on poznavao i znao mu broj!

Kad bi se digao i zakrilo nad Trogirom, pa se spustio na stotinjak metara, a nekad čak i niže, tek što ne bi ladicama dodirnuo vršak zvonika, Darko bi veselo mahao rukom i pozdravljao hrabrog letača.

Dobro ga je Darko poznavao i volio ga, volio ludo. Ta kako ne bi, kad je taj hrabri letač bio njegov otac, kapetan vazduhoplovstva, Krešimir Randić, koga je u Divuljama sve poznavalo i poštivalo. Zapovijedao je jednom eskadrom hidropлана i svi su se njegovi letači ponosili njime.

Darko je znao da je eskadra njegovog oca bila jedna od najodličnijih. Njegovi piloti letjeli su najelegantnije i nikad se nije dogodilo, da bi im se, prilikom spuštanja, aparat nagnuo na stranu ili umočio krila.

Darko je znao, da je njegov otac jedan od najhrabrijih i najspremnijih vazduhoplovnih oficira. Koliko ga je puta vidio kako visoko u zraku izvodi svakojake vratolomije, praveći kojekakve »loopinge« ili »krugove smrti« ili padajući poput otkinutog lista, i kad bi te već srce zazeblo od straha, da se ne razmrška, on bi se najednom uzdigao i zaplovio zrakom ko strijela...

Gledao je tako Darko svakog jutra kroz prozor svoje kućice u Trogiru, gledao i divio se ocu.

— Tata, uzmi me jednom sa sobom, ponesi me samo jedamput visoko nebu pod oblake — molio je Darko, ali je otac uvijek odgovarao:

— Ne još dijete moje, još si premalen. To nije dopušteno.

Ali jedne večeri, kad se otac vratio kući uzeo je Darka na ruke, pogladio ga po glavi i smiješeći se rekao:

— Darko, sutra ćeš sa mnom letjeti.

— Sutra? Tata, uistinu? A u koliko sati? sav uzbuđen mucao je Darko, a srce mu poskočilo od veselja.

— Sutra u 9 sati! Dobio sam dozvolu. Ali moraš biti miran, Nemoj se uzbuđivati. Upamti: letač mora uvijek sačuvati mir, mora znati svladavati sama sebe i ne smije se nikad uzrujati.

Te noći Darko se je dvaput probudio. Dignuo se otvorio prozor i pogledao kakvo je nebo. Bilo je vedro, osuto milijunima zvijezda. Znači da će sutradan biti lijep i vedar dan.

Tek što je zora zarudila Darko je već bio na nogama. Služavka Mare nije trebala da ga budi. Sam je skočio, sam se lijepo umio i odjenuo i kad je otac došao da ga probudi on je već bio posvema spreman.

— Idemo, tata!

— Zar već? Čekaj, srce, moramo najprije popiti kavu i nešto pojesti. Zar ti nijesi gladan? Dragi moj, gore pod oblacima nema gostionice, kamo bismo mogli svratiti na mali doručak.

Došla je Mare i donijela na pladnju mlijeka, pekmeza, maslaca i čitavo brdo svježeg pečiva. Tata je sve to upravo rušio, a Darko ga je s udivljenjem promatrao. On nije mogao jesti; jedva je jedvice progutao nekoliko gutljaja mlijeka. Od uzbuđenosti nešto ga je tiskalo u grlu.

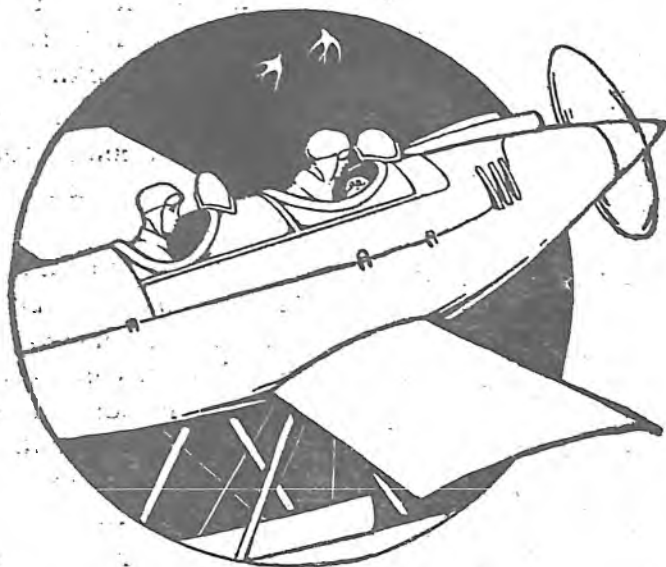
Izašli su iz kuće, sjeli u motorni čamac i za čas su ko na krilima lastavice dojurili do Divulja.

Vojnici su srdačno se smiješeci vojnički pozdravili i priiskočili da pomognu Darku iz čamca, ali je on bio brži. Ko vjeverica skočio je na obalu. Oficiri i vojnici dočekali su ga s oduševljenjem. Letači su namime uvijek veseli i vedro raspoloženi. Kod njih nema mrzovolje ili neraspoloženja. Oni

mah zatim digne se u zrak. Činilo mu se kao da pliva, pliva visoko nad zemljom, a more mu se pričinjalo kao nekakva zdjela juhe, u kojoj su otočići plivali poput tjestenih žličnjaka.

Malo pomalo priviknuo se na buku motora i došao k sebi. U tom se času tata okrenuo i pogledao ga. Nasmiješio se smiješkom punim nježnosti i dobrote, ali ujedno i potpune sigurnosti i vlasti nad aparatom.

Darku je srce bilo ushićeno.

imaju gvozdene živce, koji se ne uzbuđuju za kakvu god sitnicu.

Darko nije vidio tko ga je dignuo i posjeo u hidroplan. Kao u snu osjećao je, da ga privezuju za sjedalo, nešto mu govore i sa svih mu strana stišću ruku.

Njegov ga je otac pogladio po licu, nasmiješio mu se i skočio za volan pred njim. Najednom se začuje zaglušna buka, motor je počeo raditi, a vijak se stao vrtjeti silnom brzinom. Hidroplan se trgne i stane klizati isprva po valovima, a od-

Oduvijek je on obožavao svoga oca, ali u ovom času, kad ga je vidio kao gospodara zraka, kako upravlja aparatom, spremno i sigurno, gdje bi svaka njegova kriva kretnja mogla biti uzrokom njihove smrti, slika je njegovog oca stala rasti u njegovim očima, rasti u nedogled

I bio je ponosan...

— I ja ću, tata, biti kao ti — stao je vikati, da nadviče buku motora. I ja ću biti stražar našeg mora i budni čuvar našeg neba — Tata.

A tata mu je samo kimnuo i sretno se smiješio.

— Tata, koji je ono otok do-
lje na lijevo, sasvim na kraju?
— Pliva kao valjušak u juhi.

— Lastovo! vikne otac, a
Darko se trgne kao da ga je
nešto ubolo.

— Taj otok nije više naš,
pomisli Darko s bolju u sebi.

Dizali su se sve više i više,
skrenuvši prema sjeveru. Sva
je sjeverna obala od Splita do
Sušaka pa i cijela Istra sa svo-
jim otocima ležala pod njima
kao na tanjuru.

— Zadar! — upozori ga otac
i doda: — Ljuti trn u živom
narodnom mesu.

— Istra, Cres, Lošinj — —
upro je otac prstom, a Darko
napne oči da bolje vidi. — Na-
jednom mu se oči zamute od
suza.

Toliko je toga čuo pričati o
Istri, Trstu, Gorici, o braći na-
šoj tamo, o stradanjima njho-
vim i patnjama o ljepoti onih
divnih krajeva, pa mu je sad
bilo i voljko pri duši, što ih je
ovako iz orlovskih visina mogao
gledati, a ujedno ga i boljelo
što ne može poletjeti onamo, da
se tamo spusti u kojem od onih
naših divnih zaliva istarskih,
gdje zna da bi ga s ushitom do-
čekali...

Aparat naglo zaokrene. Otac
se Darkov okrene da vidi sin-
čića. Nasmiješi se opet: Darko
se držao junački i nije ni okom
trenuo.

Motor je zujao, aparat je
rezao zrak i vraćao se silnom
brzinom.

Počelo je spuštanje. Lagano,
lagano sve niže i niže, dok nije
najednom sasvim neprimjetno
kliznuo po vodi. Za čas eno ih
već pri kraju. Motor ne bruji.
Upravo ga iznenadila velika
tišina, koja je nastala kad je
motor prestao raditi.

Oficiri i vojnici zaokruže ih,
čestitajući Darku.

— Jesi li se bojao?

— Je li te spopala vrtogla-
vica?

Strah, vrtoglavica? Ne! Ne
pozna on toga, on znade da je
sin kapetana Krešimira Randi-
ća, junaka zraka?

A njegov otac pogladi ga po
glavi i ponosno reče:

— To je junak. Rođeni avi-
jatičar!

U to se približi mladi jedan
oficir, noseći u ruci malu kuti-
jicu. Darko otvori kutijicu a u
njoj sine zlatna avijatička znač-
ka, kakvu nosi na prsima sva-
ki letač: raširena krila, nad
njim kruna, a sve oko njegov
vorov vijenac.

— Sačuvaj je, reče otac. Ne-
ka ti bude na uspomenu prvo-
ga leta.

Darko ju stisne u ruci i za-
hvali odsječenim vojničkim po-
zdravom. Svi oko njega i oficiri
i vojnici, udare petama i od-
zdrave mu, kao budućem neu-
strašivom drugu i junaku....
Budnom čuvaru našeg mora i
čitave naše krasne domovine.

E. R.

Pjesma mladosti

Idi, mlad si,
i nosi mladosti cvijet
Visoko
leti kô soko,
jer tvoj je cijeli svijet.

Sunce ti sa neba sije,
i staze sve se zlate.
Mlado te srce grije
nema zapreka za te.
Zdrave su tvoje ruke,
Za tebe nema mûke.
Umno je tvoje čelo,
Samo se digni smjelo!

Ne boj se groma, ni mora,
Ni oluje, niti orkana,
ni vihra sa vrletnih gora,
ni jada, ni crnih dana.
Mlad si, leti i vojuj,
i junački prodi sve pute,
ne plaši se borbe ljute.
Napred u letu
po svijetu,
u tebe mladost je vrela,
i ovićeš pobjedni vijenac
oko ponosnog čela!

Split

R. Katalinić Jeretov

Vjeverica

U selu za vrijeme praznika skupila se pod prozorom spa-hijske kuće gomila svijeta i promatrala vjevericu, koja je kod prozora trčala neprestano oko jednog točka. Gomila se sve više čudila i divila vjeveričinoj vještini. Blizu tog prozora stajao je na jednoj grani i drozd. I on se je toj majstoriji neobično čudio. Ona je tako vješto trčala, da su joj šapice blistale kao munja, a repić joj se kao padobran proširio. —

»Zemljakinjo stara«, pitao ju je drozd, »možeš li mi reći šta ovdje radiš?« — »O, dragi moj, radim cijeli dan kao pravi sluga kod velikog gospodina. Vjeruješ li, da ja nemam vremena, ni da pijem, ni da jedem, niti da se vazduha nauživam« — i nastavi dalje trčanjem. »Joj«, reče drozd, »jasno mi je da trčiš, ali uvijek te vidim na istom mjestu, a ja sam mislio da nekud žuriš.«
Po ruskom: Prikodražan.

Oholi slavuj

Dočuo slavuj, da se ljudi dive njegovu glasu, a pjesnici, da su već tisuću puta opjevali njegovo božansko grlo, pa se zbog toga uzoholio.

— Čemu da ja razdirem grlo ovdje u šumi, gdje me nitko i ne sluša, — pomisli on i odluči, da pođe u grad među ljude, koji mu se toliko dive i l ga toliko slave.

— Pjevat ću uveče ljudima pod prozorima, kako to čine i

Ali se slavuj prevario.

Iz kuća se začuju srditi glasovi:

— Iš! — vikala je neka domaćica — nesretna ptico, što nam tu buniš noćni mir.

A neki dječak zavitla gnjilu jabuku i umalo te ga ne zgodi:

— Nije dosta što sam jučer zbog pjesmice o slavuju bez luga, dobio u školi drugi red, nego je došao nesretnik da me i noću uznemiruje. —

drugi veliki pjevači, koji po kazalištima tralaliču noću. —

I odletje slavuj u grad i zapjeva jedne noći pod prozorima gospodskih kuća.

Jedna za drugom nizale su se slavujeve najljepše pjesme, a on je napeo svu snagu, da dade iz sebe što je najbolje znao.

I zbilja! Počeše se otvarati prozori...

— Evo — reče u sebi slavuj — moja je pjesma postigla veliki uspjeh. — Sad će mi ljudi, početi odobravati i pljeskati. — —

S drugih prozora stale su po slavuju pljuštiti svakojake stvari: stare cipele, krumpiri, gnjila jaja i drugo.

Jedva je jedvice spasio živu glavu.

Htio je biti kao kazališni pjevač, pa mu se eto i dogodilo isto, što se vrlo često događa i slavnim kazališnim pjevačima: da ih isfućkaju i nabacuju se za njima gnjilim jajima, trulim jabukama i krumpirima.

I otada se slavuj povukao opet u svoju šumu. Jer svagdje je dobro, ali kod kuće je ipak najbolje.

E. R.

Kad životinje govore

Jedne večeri pošao neki seljak u šumu da je čuva, jer su mu lopovi, već nekoliko puta uzastopce, posjekli najljepše bukviće. Sa sobom je poveo svoja dva psa, da mu u slučaju potrebe budu pri ruci.

Idući tako šumom opazi ukraj staze vatru.

— O, lopovi jedni — reče u sebi — nije dosta što mi sijeku najljepša stabalca, nego su i vatru u šumi zapalili... —

Govoreći tako i žureći se k vatri, da je brže pogasi, prije nego zahvati šumu, začuje neko neobično psikanje i dozivanje, koje kao da je dolazilo iz same vatre.

Približivši se opazi usred vatre veliku zmiju, koja se nemoćno vrtjela i propinjala, ali kako je sve oko nje buktao plamen, nije nikako mogla umaći.

— Spasi me, spasi me! — povika zmija seljaku čovječjim glasom. — Ako mi pomogneš da izidem iz vatre naučit ću te životinjski jezik. —

— Drage volje — odvrati seljak — ali kako da to učinim?

— Pruži štap i turi ga u vatru, a ja ću se već po njemu brže bolje uspeti i izići iz vatre.

Seljak tako učini, a bilo je već i krajnje vrijeme, jer je plamen već bio zahvatio zmiju i spržio joj rep. Zmija otpuzi hitro po štapu i za čas se izgubi u travi.

— Hej, hej, a tvoje obećanje? povika za njom seljak, a ona će mu:

— Ne trebam te učiti. Od sada ćeš razumjeti životinjski govor, ali znaj, da ćeš onoga

časa umrijeti, čim ma pred kim priznaš, da razumiješ što životinje govore. — I nestade je u šikarju.

Seljak nije znao, je li to zbilja ili mu se samo prisnilo, kad li začuje, kako njegovi kudrovi nešto razgovaraju.

— Po svemu izgleda — reče jedan od pasa — da će naš gospodar morati prenoćiti u šumi, jer mu je već kasno da se vrati kući. Nego znaš li što? Pođi ti kući, da čuvaš kuću od lopova, a ja ću ostati s njime, da mu budem pri ruci, u slučaju da me ustreba.

I zaista! Drugi se pas digne i reče:

— Imaš pravo! Idem da mu čuvam kuću i gospodaricu.

I ode.

Seljak se stade čuditi. — Vidi, vidi, kako su psi pametne i vjerne životinje. Baš mi je drago, što sam spasio zmiju. Ovo što me naučila vrlo je zanimljivo.

Prespavao je doista u šumi s jednim psom, dočim je drugi pas pošao kući. Došavši kući uđe pas u kuhinju i stade se umiljavati oko gazdarice, da bi od nje dobio nešto za jelo.

Ali se gospodarica rasrdi i otjera ga metlom vičući:

— Iš otale, nevoljo jedna nevoljna! Gospodara si ostavio u šumi, a sam si se doskitao kući, da se ovdje naždereš. Eto ti kore hljeba i to nek ti je večera — pa baci za njime crnu izgorjelu koru kruha.

Pas podvine rep i pokunjeno izide iz kuće.

Noću došuljaju se lopovi do kuće seljakove, pa da će u kekešinjac, da mu pokradu kokoši, ali se pas zatrči za njima lajući svom snagom, a jednoga lopova pograbi za hlače i sve mu ih podera. Lopovi u strahu pobjegoše pred ljutim psetom i ne vratiše se više.

Čim je zora zarudila otputi se pas natrag u šumu, da nađe gospodara.

— No, kako bje kod kuće? upita ga onaj drugi pas, koji bijaše ostao s gospodarom u šumi.

— Ah, loše, — odvrati ovaj. Došavši kući da budem pri ruci gospodarici i da joj čuvam kuću, ona me je najurila metlom i umjesto, da me nahrani, bacila je za mnom tvrdu neku izgorjelu koru kruha, koju ni pas ne bi mogao pojesti. Noću su se pak došuljali lopovi i da ne bje mene, koji sam ih natjerao u bijeg, a pri tom jednoga ugrižao i rasparao mu hlače, ostade naš gazda bez kokoši.

Sluša seljak i sluša, što psi razgovaraju i ne može se dosta načuditi, pa se vrati kući.

— Jesi li sinoć nahranila psa, koji se je vratio iz šume? — upita ženu, a ona pobojavši se da joj ne bi prigovorio, jer je znala, da on veoma voli pse, slaga mu:

— Jesam, jesam, dala sam mu punu zdjelu kašice s mlijekom. —

— Kako možeš tako bezočno lagati? — rasrdi se seljak. Pas je došao kući gladan, da čuva tebe i kuću, a ti si umjesto da mu budeš zahvalna, bacila za njim koru tvrda kruha, najurivši ga metlom iz kuće. A noću

da ne bje njega ostadosmo mi bez kokoši, jer su se, kako si jamačno i sama čula, došuljali lopovi, da nam kokoši pokradu.

Iznenadi se žena, čuvši, kako to jezin muž sve znade, pa mu se stade umiljavati:

— A molim ja tebe, kaži mi, kako ti sve to znadeš?

— Ne ću ti reći, jer ne smijem, ali znaj, da ću ja od sada sve znati što se god bude zbivalo, kad mene ne bude kod kuće.

Iznenadena još i više tim odgovorom, žena znatiželjna, stade ga napadati i zanovijetati mu, neka joj kaže tu svoju tajnu. A on ne htjede, pa ne htjede, jer je znao, da bi odmah nakon toga umro. Ali žena nije prestajala govoreći:

— Ti meni nijesi iskren, ti me više ne voliš, kako možeš imati tajni pred svojom zakonitom družicom — i sve tako redom, dok njemu na koncu ne dozlogrdi, pa reče:

— Pa dobro! Kazat ću ti, ali daj mi, da se najprije preodjenem u svetačno odijelo, prostri krevet, da legnem, i onda ću ti reći. — Znao je naimo čovjek, da će odmah umrijeti, čim oda svoju tajnu, ali što je drugo mogao, nego da sve ispriča ženi, koja ga se prihvatila ko čičak, i koja bi mu bila dušu izjela da joj nije rekao.

Stade žena spremati krevet, a on se preodjene, i baš da će reći svoju tajnu, kad li udje u kuhinju pijetao, a desetak kokoši za njim.

Počele koke zobati zrnje i neke mrvice po podu, a dvije se od njih i posvade zbog jednog zrna. Umiješao se odmah

pijetao, kvrcnuo najprije jednu kljunom, pa drugu i reče:

— Mir, koke, i da ste poslušne, jer će inače biti zla! Neću ja da budem budala, poput našega gospodara, komu zapovijeda jedna žena sama. — I kvrc! on opet po jednoj, pa po drugoj koki.

Čuo to seljak i razumio kako mu se čak i pijetao smije, pa skoči, zbacila se sebe stajalice ruho, a odjene opet staro i poigrabi kvrgavu neku drenovaču,

što je bila naslonjena uz ognjište, pa udari po ženi.

— Dat ću ja tebi tajne, babo radoznala, i samo se još jednom usudi zanovijetati mi s tim ispitkivanjem. Tko je gazda u kući, ja ili ti?

Tě udri opet po njoj batinom i izdeveta je da se sve prašilo. A žena vidjevši, da nema šale, pobježe puna modrica, i otada nije nikada više pitala muža za njegove tajne.

Ive Starapriča

Lastama

Blago vama, lastavice,
Hitre ptice!
Vi kružite brza leta
Širom svijeta;
Prelijećete timor-gore,
Sinje more;
Prelazite zemlje strane
I neznane,
I gledate svuda, svuda

Divna čuda — — —
Opet ćete poć daleko,
Tamo . . . preko . . .
Al ja znadem: vas će zvati
Zemlja mati;
Vi ćete se vratit svomu
Rodrom domu
I cvrkutom nas pred vrati
Pozdravljati.

Šime Fučić

Kalendar

Koliko li smo puta listali po kalendaru, tražili, kada je kakav svetac ili blagdan, a da nam nikada nije palo na pamet da se malo поближе pozabavimo njime.

Nitko od nas sigurno nije primijetio, da godina uvijek započinje i svršava s istim danom. Godina 1937. započela je u petak, a i završava u petak. (Samo prestupne godine čine iznimku!)

Mjeseci veljača, ožujak i studeni započinju uvijek jednim te istim danom. Ove godine 1937. ponedjeljkom. (I ovdje čine iznimku prestupne godine.) Svi-banj, lipanj i kolovoz su nekakvi buntovnici, oni počinju kakvim god danom i ne će da znadu za red.

Svaka šesta godina počinje u nedjelju. Zadnja godina koja je počela u nedjelju bila je 1933. pa će prema tome i 1939. početi u nedjelju.

Još je jedna stvar, koja će vas zanimati, ali koju u praksi ne ćete moći doživjeti: naime da nijedno stoljeće nikada ne počinje u srijedu, petak ili nedjelju.

I konačno još nešto: svake dvadeset i osme godine kalendar je sasvim isti. Prema tome, ako imaš pri ruci kalendar od godine 1909. možeš ovoga iz 1937 mirne duše baciti, jer su oba sasvim jednaka. Ako želite možete pak ovoga od 1937. sačuvati do 1965. godine, pa ne ćete godine 1965. trebati kupiti nov kalendar.

Sveznadar.

O JURICU

Učitelj: »Reci mi, Juriću, iz čega se prave kobasice?«

Jurić šuti.

»No«, učitelj će, »ti bi to morao znati, tvoj otac je kobasičar.«

Jurić: »Znam ja, ali ne smijem reći, jer bi me tata nalupao.«

PITALICE

- 1) Na što padne zec, kad ga lovac ubije?
- 2) Nabrojite mi četiri dana u tjednu u kojima ne dolazi slovo »e«.
- 3) Dali su ti ga, a da ga nijesi tražio. Tvoje je, a drugi se služe njime više nego ti. Kad ga drugi zovu, ti se javljaš. Što je to?
- 4) Ima srce, koje kuca bez prekida, ali nema krvi. Neprestano miče dvam prstima. Ne bježi, a ipak ga vezuju na lanac. Što je to?
- 5) Bijela se rodi, zelena odraste, a crvena u grob padne; što je to?

(Odgovore vidi na str. 14)

Krijesnice.

Visoko nad morem, na strmome brijegu,
ljeti u zeleni, a zimi u snijegu,
bijeli se crkvice mala...

Pala je noćca i svuda već crna je tama,
a u crkvići Blažena Gospa je sama
na oltaru stala...

Isus se mali u strahu privio uza nju:
»Zašto baš nikoga, Majo, nema ko danju,
da nam i noću svijetlo zapali?«

Osmjehnu se blago, dobra Božanska Majka,
Lijepa ko nebo, mila ko najslada bajka,
i reče tiho: »Ne boj se, mali...«

Ne će nas Gospod ostaviti same
ni tebe, dušo, u strahu, zbog tame;
vidi on sve naše jade...«

I u času jednom blistavih zvjezdica roj
s neba se spusti uz tihani poj
pa oko oltara pade...

Ručicam pljesnu sav sretan Božji Prvijenac,
kad zvijezdice male vrh glave mu spletoše vijenac,
i sretan bje Božji Sin vrlo...

Motreć s nebesa Bog Otac sliku tu, reče:
»Od sad nek zvijezde nebeske baš svako veče
spuste se s neba hitro i hrlo,

nek raduju djecu na zemlji i budu joj Božje vijesnice
a neka se zovu: krijesnice...

Ernest Radetić

Vuk i janje

Pasući na zelenoj livadi živjelo je janje, sretno i bezbrižno.

Jednoga dana ugleda vuka, koji se šecući, stao približavati, a janje, koje je znalo za priču o vuku i janjetu, pobježe i sakrije se iza grma.

— Čemu bježiš?, upita vuk slatkim glasom.

— Bojim se — odvrati janje.

— Razumijem te, — odvrati

da mu je janje, tobože, vodu mutilo, a ti...

— Rekao sam ti odmah na početku — odvrati vuk, da smo mi današnji sinovi vučice, drugačiji nego li su bili oni nekadašnji vuci iz priče. Ne ćemo mi više nikakvih objava rata, ni isprika. — Čemu da trošimo riječi uzalud.

— Čemu si se onda tako dugo pretvarao da si mi prijateljem?

vuk. — Jamačno si čulo za onu staru ružnu priču o janjetu, koje je vuku vodu mutilo. — Ne vjeruj više u to. Od onda je prošlo dugo vremena i mi smo se, sinovi vučice, otada znatno promijenili. Mi smo vam danas prijatelji.

Janje povjerova i prijatelji se s vukom. Vuk je dapače čuvao tor ovaca i janjadi.

Kad li jednoga jutra vuk zaskoči janje i ščepa ga za vrat, kad se najmanje nadalo.

— Kako to? zableji janje. — Pretvarao si se, da si mi prijatelj, a sad me krvnički napadaš iznenada. Onaj vuk iz priče našao je barem ispriku,

— Čemu? Zato jer sam čekao, dok ti malo odebljaš, da mi budeš bolji zalogaj.

— Izdajniče, vjerolomče, krvniče... zableji zadnjom snagom janje...

— Eto, to ti je zahvalnost — srdito će vuk okrvavljene gubice. Bio sam mu tako dugo prijateljem, a mogao sam ga da sam htio odmah požderati, i on se sad još tuži na mene, grdi me i psuje. Nema više zahvalnosti...

Što ćemo vuk ostaje vukom i onda kad se gradi tvojim najvećim prijateljem. Ne vjeruj mu stoga nikada. **R.**

Klok i Flok

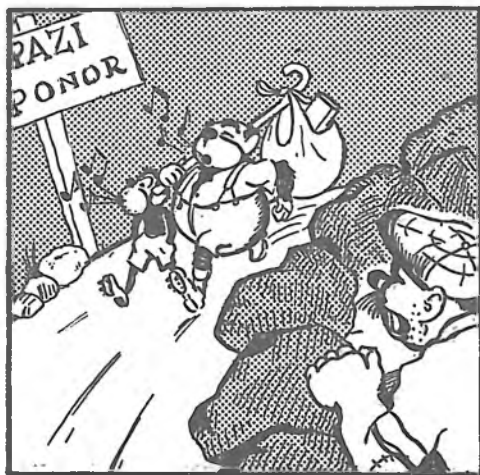

Nama je upravo neugodno priznati jednu slabu stranu staroga Floka. Vi ste vidjeli, da smo je mi sve do sada tajili i da je nismo nikada odali, ali što ćemo, kad se, nevaljalac jedan, ne zna svladati.

A znate li kakva je to mana?

Voli on zaviriti malo dublje u čašu. On se, istina, uvijek ispričava, da on ne voli ništa površno raditi, nego da hoće da svakoj stvari zagleda do dna, pa i punoj čaši.

Bio on tako jedne večeri zajedno s našim Klokom negdje na proštenju, pa se vraćao malo preveseo kući. Objesio se Floku o ruku i sve nekud mjerio, a već je bio mrak.

Lopova ima svagdje, a bome ne fali ih ni u našem gradu, pa se tako našao nekakav čudnovat i sumnjiv tip, koji je odlučio da orobi i opljačka naša

dva junaka. Sakrio se on lijepo na jednoj okuki iza grma i kamena, pa čeka, čeka.

Klok se raspjevao sve u šesnaest, a Flok ga drži pod ruku

i nosi preko ramena na štapu zavežljaj s raznim đakonijama, koje su nabavili kod licitara i drugih kramara na proštenju.

— Stoj! zagrmi najedamput lopov i uperi u njih pištolju. Jadnom su Floku klecnula koljena, a nije bome bilo ni Klok u lako pri duši.

— Pare ili život! grmio je dalje lopov.

— Kakve pare, prijatelju, pokuša se našaliti Klok. Nema mo mi, jadni majmuni, para.

— Šuti! izdera se na nj luptež. Danas baš majmuni i koje kakve ništarije imadu para, a pošteni ljudi stradavaju.

— To si skoro pravo rekao, ali i mi smo majmuni, pa ipak nemamo novaca.

Lupež ne budi lijen pretrese im džepove, ali uzalud. Oni zaista nijesu više imali u džepu ni prebijene pare.

Lopov, ljut ko zmaj, da im se osveti, grune i jednoga i drugoga u trbuh i strovali ih u ponor, koji je bio tik uz cestu, iza one kobne okuke.

— Jao pogibosmo! kriknu oba majmuna i u smrtnom se strahu priviju jedan uz drugoga, držeći uz to grčevito štap na kom im bijaše zavežljaj.

Najednom osjete, kako im padaju po glavi medenjaci i kojekakve druge sitnarije, koje su pokupovali na proštenju, a platno zavežljaja samo se nadulo ko padobran.

Lagano, lagano, kao na krilima oblaka stali su se spu-

štati u provaliju, dok konačno ne stadoše na čvrsto tlo. Jedva da su vjerovali svojim očima.

— Pa da! udari se Klok rukom po čelu. — Ta mi smo imali padobran! Evo ovaj nam je rubac, u kom smo nosili medenjake i kolače, poslužio kao padobran.

I vidjev začuđeno lice lupeža, koji je odozgo promatrao taj neobičan lijet, na kom bi im bili mogli zavidati i glasoviti ruski letači koji su preletjeli sjeverni pol, Klok pokaza lupežu dugi nos i posprdno mu se nakloni:

— Hvala vam lijepa, gospodine, što ste nam skratili put...

Imadu sreću ova naša dva majmuna.

ODGOVORI:

- 1) Na dlaku!
- 2) Danas, sutra, utorak i subota.
- 3) Tvoje ime.
- 4) Sat.
- 5) Trešnja.

Dječje novine

Umro je glasoviti fizičar i izumilac Guglielmo (Vilim) Marconi. Talijani se mnogo ponose Marconiemu (čitaj: Markoni!) koji je dao čovječanstvu svu silu vanredno korisnih izuma. On je izumio brzoplet bez žica, radio, a jedan od najvećih njegovih uspjeha bio je kad je prije nekoliko godina na svojoj jahti »Elektri« u Genovi pritisnuo puce i njime u ogromnoj udaljenosti zapalio električno svjetlo čak u Sidney-u u Australiji.

Naši seljaci u Istri, duhoviti i bistri, izmislili su tom prilikom jednu šaljivu dosjetku. Pitao jedan seljak drugoga: »Tko je veći i sposobniji čovjek: Marconi ili Mussolini?«

»Pa valjda Marconi«, odgovori mu drugi, »jer je Marconi iz Italije zapalio električno svjetlo čak u Australiji«. »Nije, nego Mussolini« reći će na to prvi, »jer je Mussolini iz svoje sobe u Rimu pojeo kravicu u mojoj štali«.

Svijet međutim zaboravlja, da Marconi ne bi nikad bio izumio brzoplet bez žica kad ne bi bilo našeg Nikole Tesle, iz Smiljana u Lici, čije je izume Marconi samo usavršio. Marconi je ostavio za sobom ogroman imetak od 500 milijuna lira. Sav je svoj imetak ostavio svojoj mladoj ženi, s kojom se kao starac, prije nekoliko godina vjenčao. Njegova žena imade prema tome samo od kamata godišnji prihod od 20 milijuna lira.

U Španiji još uvijek bijesni građanski rat. Na stotine tisuća Špa-

njolaca već je izgubilo glave, najljepši gradovi srušeni su sa zemljom, najdivniji krajevi opustošeni su, a još uvijek zavađena braća, podstrekavana od nesavjesnih stranih sila, ne će da se izmire. Kako se tamo ludo i bezglavo ratuje, najbolje dokazuje činjenica, da je nedavno prigodom jedne protunavale, koju su izvršile vladine čete iz Madrida, poginulo 20 tisuća boraca. Kad je zbog toga zapovjednik Madrida, general Miaja, pozvan na odgovornost, ustanovilo se da on o toj protunavali nije uopće ništa znao.

Japanci i Kinezi su se opet zarađivali. Prošlo je istom nekoliko godina otkako su Japanci u ratu s Kinom zauzeli Mandžuriju i stvorili od nje tobože slobodnu i samostalnu državu, a zapravo svoju koloniju, a već su Japanci ponovno izmislili nekakav razlog da mogu opet Kinu otkinuti kakav komad zemlje. Rat je već navješten i Japanci su već zauzeli nekadašnji glavni grad Kine Peking ili kako se sada zove: Pejping. Grad je pao izdajom kineskoga generala, koji ga je trebao braniti, a on umjesto da ga obrani, predao ga je bez borbe Japancima.

Izgleda da bi rat u Kinu mogao dugo potrajati i biti krvav, jer su Kinezi odlučili da se bore do zadnje kapi krvi. Tako barem čuju kažu, ako im se smije vjerovati, jer su njihovi generali veoma podmitljivi.

Dobar plivač. Novine javljaju, da je mlada danska plivačica Jena Hammersgaat plivala neprestano 29 sati i po i preplivala za to vrijeme 98 kilometara.

Bivši engleski kralj Eduard, koji se sada zove vojvoda Windsor, a koji se je — kako znamo — nakon lanjskog izleta po Dalmaciji, morao odreći prijestolja radi ženidbe s gospodom Simpson, izgleda da će se vratiti opet u Englesku. Tamo bi živio kao običan vojvoda i radio bi u dobrotvornim društvima, koja se brinu za radništvo. Radništvo je bivšeg kralja Eduarda vrlo voljelo.

Velika nevremena u Hrvatskom Zagorju. U Zagrebu i okolici, a naročito u Samoboru, te po ostalom Hrvatskom Zagorju bila su početkom kolovoza velika nevremena, oluje i prolomi oblaka, koji su nanijeli milijunske štete. Negdje je voda odnijela čitave kuće i mlinove i otplavila usjevere na poljima. Po raznim mjestima priređeno je sabiranje za pestrade od poplave.

Koliko je stajao svjetski rat? Amerikanac L. Bogart izračunao je, koliko je novaca stajao svjetski rat, pa je došao do zaključka da su zarađene države potrošile ništa manje nego 208 milijarda dolara, odnosno 10 bilijuna i četiristo tisuća milijuna dinara. Kad pomislimo, koliko je sirotinje moglo biti time obezbjeđeno za sav život, onda istom upoznajemo koliki su zlikovci bili oni, koji su izazvali svjetsko klanje.

Napučenost naše zemlje. Njemački profesor Albrecht Penek izračunao je, da danas živi na cijelom svijetu 1 milijarda i 800 milijuna ljudi. U posljednjih 50 godina čovječanstvo se pomnožilo za 425 milijuna ljudi. Budući da se ljudi neprestano množe, unatoč ratova u kojima ih na stotine tisuća izgiba, računa se da će za 250 godina na svijetu biti 8 milijarda ljudi. Toliki broj ljudi naša zemlja ne može prehraniti i mi zbilja ne znamo, kuda će to dovesti.

ZDRAVLJE

Bjelance od jajeta kao lijek.

Kad se tko bilo kako posiječe, neka razbije jaje, pa sa sirovim bjelanjkom namaže ranu. Bjelance se brzo suši, te se na rani uhvati kao kora i ne da zraku da dolazi do posiječenog mjesta. Tim načinom se rana brzo liječi. Za bjelance, vele, da je vrlo dobar lijek protiv kašlja te zapaljenja u želucu i u crijevima. Kad ko uzima u takim bolestima bjelance bilo razbijeno i izmješano sa šećerom, bilo samo za sebe, zapaljenje se znatno ublaži. Dva ili najviše tri jajeta su dosta kod manjih bolesti te vrste. Kad je pak stanje bolesti ozbiljnije, onda valja zvati liječnika. Bjelance je još i za to dobro, što je ono ne samo lijek, nego ujedno i laka i dobra hrana za bolesnika, baš kao što priliči u bolesti.

ZAGONETKE

Molimo sve naše čitatelje, koji znadu sastavljati zagonetke i skrižaljke, da nam šalju svoju suradnju, jer želimo usavršiti i proširiti rubriku zagonetki.

Oni pak čitatelji, koji riješe najviše zagonetaka biti će nagrađeni.

DOPUNJALJKA

(Marijan Košćević, Križevci)

I	III	
		dio tijela
		dragi kamen
		vrst četverokuta
		tekućina
		engleski ministar vanj. poslova
		mnogo stabala (3. padež)
		konac
		Sinjska viteška igra
II	IV	

I—II. Skandinavska država

III—IV. Država na Balkanu

ZAGONETNA POSJETNICA

(Marijan Košćević, Križevci)

MARKO D. ZELJIN

Njegove se ruke trude
Da nam svima dosta hljeba bude.

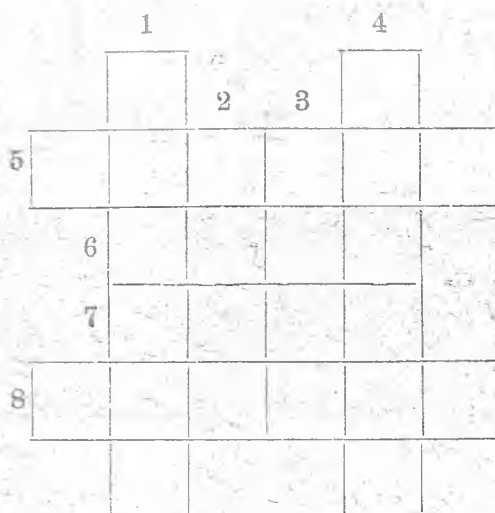
ZADATAK

200 cm

Ova daska dugačka je 200 cm, a široka 30 cm. Kako ćeš je morati prerezati na dva dijela tako, da se ta dva dijela dadu sastaviti na taj način, da nastane daska 300 cm dugačka a 20 cm široka?

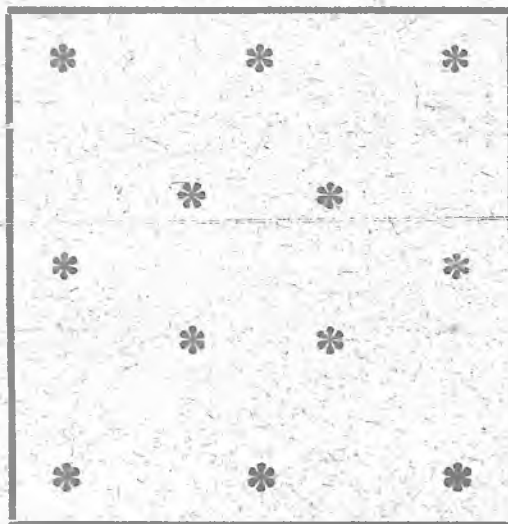
SKRIŽALJKA

Okomito: 1 gorivo drvo, 2 grad u Mađarskoj, 3 mlaka, 4 pokriva glavu.

Vodoravno: 5 Vragoljasta ptičica, 6 stanovnik sjev. Afrike, 7 grad na istočnoj obali Italije, 8 Pišemo ih u školi.

ZADATAK

Ovaj četverokut razdijeli na četiri sasvim jednaka dijela tako, da u svakom od tih dijelova budu po 3 zvijezdice.

»Mali Istranin« izlazi jedamput mjesečno. — Pretplata iznosi 12 dinara na godinu. — Pojedini broj stoji 1 dinar. — Za inostranstvo dvostruko. Uredništvo i uprava nalaze se u Boškovićevoj ulici br. 20. — Telefon 39-31. Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: Ernest Radetić, Zagreb, Boškovićeva ulica 20. — Tiskara C. Albrecht (P. Acinger), Zagreb, Radićeva ulica 26. Za tiskaru odgovara: Petar Acinger, Zagreb, Gundulićeva ulica 22a.